

ŠVIESA

JORNAL
LITHUANO
"ŠVIESA" - LUZ
Orgão de
Comunidade Lithuana
de SÃO JOSÉ

Redakcijos ir administracijos adresas:
MATRIZ DE SANTO ANTONIO DO PARY
TELEFONAS 9-1640.
CAIXA POSTAL 4118.
SÃO PAULO.

L. R. K. Bendruomenės organas

PRENUMERATA:
Brazilijoje ir visoje Amerikoje met. 12\$000
Pusei metų . . . . . 7\$000
Lietuvoje dvigubai
Atskiro numerio kaina 300 reisų.

M E T A I   I I I

SÃO PAULO. 1937, LIEPOS -- JULHO 17 D.

Nr. 29 (95)

Pamaldos

SI SEKMADIENI, LIEPOS MĖN.
18 DIENA PAMALDOS BUS:
8 val. ryto Villa Anastazijos.
Villa Zelinioj Svento Juozapo bažnyčioj Mišios bus 8 ir 11 val. ryto.
Sv. Antano do Pary bažnyčioj suma — 11 val.

NELAIMIU KRONIKA

Liepos m. 10 d. hospital izolamen to mirė Albertas Sprindys 8 metų amžiaus. Šį šeštadienį Villa Zelinio bažnyčioj už jo sielą bus pamaldos. Dalyvūs ir Villa Bellos mokykla. Sprindzių šeima, liūdesio valandoj, Kat. Bendruomenė reiškia nuoširdžios užuojautos.

CHORISTU POPIETIS

Praėjusį sekmadienį Villa Zelinio bažnytinis choras surengė iškilmą j Villa Galvão, kur choristai linksmai, prie ežerelio, ar miškely, žvaizdžiam, ir dainuodami pralėido visą popietį. Saulė leidžiantis, su dainu p. Dorino autobusu pardundejo Villa Zelinon. Ekskursijoje dalyvavo 30 asmenų. Manoma ir daugiau panašių išvykių suruošti.

PADĖKA

P. Klausaičių ir jo bendradarbiams už padarytą mažąjį katfelį savo lėšomis dėkoju.

KUN. RAGAŽINSKAS

Kolonijos Kapelionas.

Autobuso nelaimė

KAUNAS. Antradienį liepos mėn. 13 d. prie Utenos įvyko skaudus nelaimė. Autobusu važiuo 90 vaikų ekskursija. Pilnu greičiu bėginančio autobuso lūžo siena ir valkai pabiro žemėn. 28 sunkiau ar lengviau sužeisti. Gyvybių aukų kolkas nėra.

Iš Rusijos per šiaurės ašigali į Ameriką

Liepos 14 d. Amerikos J. V. S. Jacyntho aerodrome nusileido rusų lakūnai, kurie padarė 6.750 mylių kelionę per 60 valandų ir 6 minutes be jokio sustojimo. Rusų lakūnai išskrido iš Rusijos, lėkė per šiaurės ašigali tiesiai Amerikos kryptimi ir be jokio pertraukų bei sustojimų tą kelionę atliko per 60 valandų. Tai naujas rekordas išbūti tiek laiko ore ir nulėkti toki toli be sustojimo.

Priešiniai Palestinos padalinimai

Anglija galvoja Palestinos valstybę padalinti į dvi valstybes. Sitokiam Anglijos sumanymui priešiniai Irakas, nes, esą tuo bus užgautos arabų teisės.

IŠEIVIŲ DIENA

Diena, dyjejų padangės erelių, Dariaus ir Girėno, nugalėjimo klastingojo Atlanto, nors ir netoli savo Tėvynės, nuo klastingojo kalvyno kulkos Zuvusių, yra skirta viso pasaulio lietuvių išeivių diena.

Keturiasdešimts nuošimėjų bendrojo lietuvių skaičiaus, gyvena ne savo Tėvynėj, bet didesniais ar mažesniais būriais išsiskirstę po visą žemės pusrutulį.

Išeivių diena — išsisklaidžiusių po platųjį pasaulį, visų geros valios lietuvių, susiartinimo ir pasiryžimo dideliems žygiams diena. Diena, kurioj lietuvis lietuviui turi paduoti ranką, sustoti petys petin, ir tvirtomis gretomis drąsų žingsnių žengti pirmyn už šviesesnį išeivių rytojaus dieną, už Tėvų Žemės garbę.

Darius ir Girėnas savo žygiais nupynė Lietuvai pasaulio istorijoje nevyntantį garbės vainiką. Siandien lietuviui neprivalo vien kitų darbais didžiutis, kitų pelnytais laurais sau galvą puošti. Išeivių diena tuomet save patęsina, jei plataus pasaulio lietuviams suartės bendram žygiui, ir suras tuos kelius, kuriais einant nežus nė vienas lietuvis svetimųjų tarpe, Lietuvai, bet ir svetimoj padangėj gyvendami sukurs lietuvišką gyvenimą vertą pasigėrėjimo visiems būsimiems amžiams.

Šudiev... mes jau skrendame Tėvynėn.

Didvyrių Testamentas

"Lietuvių tauta laukia iš savo sūnų drąsesnių žygių. Būtinai reikia ir jos sūnams prisidėti prie bendrojo darbo — tirti dar mažai žinomas žemių Atlantiko vandenyno oro sroves, o taip pat naujai išrastus navigacijos būdus ir priemones pritaikinti kasdieniams reikalams. Mes gyvendami tokiais laikais kada oras stengiamasi panaudoti žmonijos reikalams, laikome sau už pareigą tautos vardu tą darbą garbingai atlikti.

"Lituanicos" laimėjimas tegu sustiprina jaunųjų Lietuvos sūnų dvasią ir įkvepia juos naujiems žygiams!....

Konstitucijos šventė

Liepos 16 dieną visoje Brazilijoje buvo švenčiama Brazilijos naujos Konstitucijos paselbimo diena. Naujo Konstitucija buvo paskelbta po 1932 metų «konstitucionalistų» sukilimo.

Sugrįžo kardinolas Pacelli

Liepos 14 d. į Romą iš Paryžiaus sugrįžo kardinolas Pacelli, kuris Prancūzijoje dalyvavo naujos bazilikos Svetos Teresės atidaryme Lisieux mieste.

Pensija monarchistų vado žmonai

1936 m. liepos 13 d. Ispanijoje buvo nušautas Ispanijos monarchistų vadas ir parlamento atstovas Calvo Sotello. Ispanijos sukilėliai jo mirties sukaiktines iškilmingai minėjo, o jo našlė Franco paskyrė metinę pensiją 20.000 pezų.

Suspendavo pasienio kontrolę

Prancūzija, kuriai buvo pavesta kontroliuoti prancūzų — ispanų sieną, kontrolę suspendavo liepos 13 d. Anglija dabar galvoja naują kontrolės planą Ispanijos rubežiams, kad užkirstų kelių ginklų įgabimui į Ispaniją. Vadinaš, diplomatų žaidimas bus tęsiamas toliau.

Italijoj truksta popieris

Italijos vyriausybė įleido įsakymą laikraščių leidėjams, kad taupyti popierį ir sumažintų leidžiamų laikraščių puslapius.

Karščiai Amerikoje

Perimtą savaitę šiaurinėje Amerikoje buvo prasidėję be galo dideli karščiai, nuo kurių mirė virš 100 žmonių. Šią savaitę temperatūra jau kiek nukrito.

Popiežiaus sveikata

Iš Vatikano pranešama, kad Sv. Tėvo sveikata žymiai pagerėjusi ir pats Popiežius gerokai sustiprėjo ir kiekvieną dieną davo pasivaikščiavimus.

SÃO PAULO geležkelio stotyje Luz... biljetų kassos, iš... 130.000\$000. Vagis...

VYRIAUSYBĖ... SUOJA. Vėliausi pranešimai... sako, kad vyriausybė... fronto prie Madrido... sukilėlius ir pažengė į priekį.

Ištrėmė iš Brazilijos

Respubliko prezidento dekretu, ištrėmta iš Brazilijos jugoslavė Katarina Evannovich. Vytintinai, brazilai, politiniai kaliniai paleidžiami laisvėn, bet svetimšaliai, kurių kaitė bus įrodyta, kad veikė priešvalstybinį darbą, bus ysi ištrėmti. Iš S. Paulo kalėjimo, Maria Zelia, jau daug kalinių paleista, bet ten dar sėdi keli lietuviai, kurie greičiausia, bus išgabenti Lietuvon.

Liepos 18 d. būkime Mokos mokykloj Išeivių Dienos minėjime

RIO LIETUVIAI

Kun. A. Arminas.

(Tasa iš 28 nr.)

Sito skirtingumo yra keleta priežasčių. Pirmiausia, Rio gyvena nedaug lietuvių, ir jie vienas kito pasilgsta. Turėdami liuso laiko, jie nesvajoja planų kaip vienas kitą apstatyti ar «svėsti», bet nuvyksta atlaukyti, pasikalbėti, šviežiu oranžų paragauti.

«Bezbožnikas», katalikas ir bandejrantininkas sudaužia chopso stiklus taip, kad net negras patenkintas nusisypso... O jei pasako sąmojų, kartais lietuviškai aštrų, tai ir tada jauti, kad jį ištare draugiškos prietelio lūpos. Ir išsiskiria vėl, lyg broliai. Dėl to ten daug šviesiau gyventi. Ten kultūringesni žmonės. Ten per prievartą niekas jiems nesistengia tos ar kitos nuomonės užmesti. Ir, gal būt, dėl šitos priežasties jie, užmiršti ir apleisti, lietuviškumo pavyzdžiui visai Pietų Amerikai gali būti.

Antros priežasties norėčiau, kaip minėjau, ieškoti žavingoje gamtoje, kuri supa, daro įtakos ir aukščiau tenykščio lietuvio jausmas, užpildo vaizduotės pasaulį ir padeda formotis, pagal gamtos paveikslą, didingai ir nepriklausomai jo dvasiai.

— Ar jūs kalbate vokiskai?

Į Rio atvykau tik vakare. Traukinys eina įstisą dieną. Nors vaizdai vis nauji ir didingi, tačiau kelionė įvargina. Pagaliau, apie dvidešimtį tunelių pralindęs, priemiesčius prabėgęs, garvežys, lyg sužeistas žyris, paskutinį kartą giliai atsiduso ir — nutilo. Traukinys sustojo. Pasiteukinimo banga siūbtelejo į krutinę — kelionės tikslas pasiektas! Tik kur dabar būti ir kaip susirasti lietuvių šitoj ugnies jūroj ir skubantių žmonių kaimatų? Rio su 2 milijonais gyventojų — tai ne Marijampolė, ne Utena ar kitas kuris Lietuvos miestelis. Turėjau kelių lietuvių ir «Vilnies» sąjungos adresus. Pasitjesiau plana. Oho, kur jų begyvenama! Pusė dienos kelio. Arčiausia, atrodė, bus p. Ziezius. Drožiu pas jį. Deja, jo nebėra namie: išvykęs kažkokio lietuvio ligoje atlankyti. Ką beveiksi — eisiu į Kūriją savo popierį pristatyti ir reikalingus leidimus išsiti.

ąkių minios. Čia kažkur turi būti Kūrijos rūmai. Kad bereikalingai aplinkui neklajėdžiočiau, nutariu pasiklausti pirmo manye pasitikėjimą sukeliančio praeivio. Štai, ateina priešais du solidūs ponai. Vienas jų giliai giliai į mane pažiūri ir susilaiko. Antrasis nueina. Atsprašau ir klausiu vokiškai šviesiaplauki:

— Ar jūs kalbate vokiškai?

— Ne, aš kalbu lietuviškai — taip pat vokiškai atsako užkalbintasis.

— ?

Jei šitoks netikėtas susitikimas — tokiose dar aplinkybėse — būtų aprašytas kokiame romane, mes numotume ranka ir pasakytume: «Pučia dūmus į akis! Išmisias, daugiau nieko. Ar begalima įsivaizduoti, kad dviejų milijonų skruzdėlyne susitiktų du žmonės, kurie vienas kitą pažįsta tik iš pavardės, bet kurie vienas kito dar nėra šioje asarų pakalnėje matę? Du žmonės, čia atsidauginę iš už 10.000 kilometrų ir pasinėrę gyvųjų žmonių upėje? Ne, tai negalimas dalykas! — Taip, tai ne

galimas dalykas. Ir aš nesimūspręsti, kas čia buvo: atsitiktinumas, telepatija, lietuviško kraujo balsas ar kas kita. Tiek aš žinau: prieš mane stovį ir šypsojį p. Ziezius, tas pats p. Ziezius, kurio aš namuose ieškojau, ir kurį piteš lūnotę — jį vieną iš tūkstančių — vokiškai buyau prakalbėjęs. Kažin kokia jėga mudu sulaukė prieš vienas antra. Neregimi lietuviškos prigimties ryšiai yra toki stiprūs, kad jie atpažįsta Nemuno sūnų net triukšmingame rua Carrioca kryžgatyje, tarp skubantios minios, tarp dažytų veidų, tarp svetimos kalbos garsų...

Sitose aplinkybėse sutiktas tautietis darosi brangesnis už tikrąjį brolių. Aišku, su pirmąja lietuviška pažintim baigėsi mano «žyplio» ieškojimas. Susyk visa galva paugėjau, ir jau nebereikėjo daugiau dairytis, kur čia bus Sete de Setembro, João Venturas, Gloria ar Fonseca Telles.

P. Ziezius pirmą pradžiai bent trumpai painformuoja mane apie Rio lietuvius. Čia jų gyvenama apie 1000. Tačiau jie išsimėtę po visą didžiulį miestą ir priemiesčius. Sunku žinoti, kur kas gyvena. Mat, Rio lietuvių mažiau turi įsigiję nekilnojamos nuosavybės, negu sanpauliškiai. Gyvena

Lietuviais esame mes gimę... Jie laukia Rio lietuviškos mokyklos

ten, kur geresnis darbas. Pasitajkus progal, jį metą ir eina kitur dirbti. Tad pasakyti, kur šiuo metu gyvena Petras ar Jonas beveik nėra jokios galimybės. Reikia tenkintis iš seniau žinomais adresais ar intuicija. Seniau lietuvių turėję čia lyg kokį centrą prie salės, kurią bendrai nuomoję su rusais, bet ir šitam židinėliui užgesus, lietuviams susitikti labai maža beliko progų.

Tačiau ir čia yra lietuviška kolonija. Tai Caxias, toliausias Rio priemiestis, į kuri traukinys eina bene pro 8 stotis. Caxias lietuvių yra tikra lietuviška tvirtovė Rio, kadangi jie turi nuosavus namus ir nękur iš čia keltis nemano. — Pačjame Rio daugiau lietuvių gyvena rua Bella ar arti jos, kur lietuviškasis Rio Rokfeleris p. P. Jonu šis juos suspietė apie save didžiulę batų dirbtuvę «Aurea».

Taigi, pirmiausia nutariu susipažinti su Caxias lietuviiais. Juos parodyti man ir su jais supažindintį sutinka be galo malonus ir simpatingas p. Pr. Dutkus.

(Plačiau — kitame nr.)

JIE MELDĖSI... CAXIAS LIETUVIAI PO PAMALDU PRIE SENIAUSIOS BRAZILIJOS BAZNYCIOS.

EUROPOJ ir AZIJOJ

Metinės sukaktuvės Ispanijos karo

1936 metais, liepos mėn. 18 dieną didesniuose Ispanijos miestuose prasidėjo sukilimas prieš «liaudies fronto» vyriausybę. Sukilimas buvo rengiamas uždaromųjų monarchistų vado Galvo Sotelo, kuris buvo nužudytas liepos mėn. 13 d. Sukeltas visoje Ispanijoje perverimas buvo manoma baigti greitai laiku, nes jam buvo gerai prisirengta ir nebuvo jokios abejonės dėl sukilėlių laimėjimo, nes visa Ispanijos kariuomenė rėmė sukilimą. Tačiau iš vyriausybės pusės buvo suktas stiprus pasipriešinimas, juo labiau, kad vyriausybė parėmė svetimos valstybės, kaip S. Rusija ir Prancūzija kovoti su sukilėliais. Tokiu būdu Ispanijos sukilimas virto tikru Europos karu, kuriame kaujasi jau ne be Ispanijos kareiviai, bet evietimų valstybių žmonės. Vyriausybiniukus rėmė prancūzai su rusiais, o sukilėliams pagelbą omė siūsti Italija su Vokietija. Dėl svetimų valstybių įsikišimo į Ispanijos vidaus reikalus, karas tenai užtruko jau lygiai metus laiko ir po metų spelioti jau yra sunku, kada tenai karas baigsis. Dabar jau nebe kalbama apie Ispanijos karo pabaigą, bet aliamuoja visa Europos spauda, kad užtrukes Ispanijos karas veda prie didelio visos Europos karo.

Visos tarptautinės pastangos likviduoti Ispanijoj karą, padaryti jį lokalinu, užkirsti kelią svetimų valstybių savanorių vykimui ir ginklų gabenimui, nepasiekė jokio tikslo. Ispanijos sienų kontrolavimas jau nutrauktas. Pran-

cūzija liepos mėn. 13 d. paskelbė, kad prancūzų — ispanų sienos jį nebekontroliuosianti. Vokietija su Italija dėl tokio prancūzų vyriausybės žygio pakėlė triukšmą, sakydamos, kad dabar Prancūzija atvirai stosianti Ispanijos karu ir gelbėjanti raudoną Ispaniją nuo tautinės revoliucijos. Ispanijos karas kasdieną darosi painesniu Europoje klausimu. Suinteresuotos Ispanija valstybės jau nebe nusileis viena kitai ir kariaujančias puses dar labiau rems, tarp savęs lenktinuosias, kol, pagaliau, iškils tarptautinis didysis Europos karas.

Tolimuose Rytuose irgi neramu

Tuo laiku, kada Europos dėmesys nukreiptas į pačios Europos reikalus, į Ispanijos vykstantį «maža Europos karą», tai Azijos rytuose irgi prasidėjo neramumai. Tik ką pasibaigė rusų — japonų smarkus susikirtimas dėl Armuro upės salų, ir naujas konfliktas prasidėjo japonų su kiniais. Apie tai jau buvo mineta perėitą savaitę «Sviesoje», o šiuo sykiu tą žinią papildome naujais įvykiais ir tarptautiniais komentarais.

Kilęs perėitą savaitę nesusipratimas tarp kinų ir japonų, buvo tik gera proga Japonijai pradėti ekspansiją į Kinijos žemę. Telegramos praneša, kad Japonijos kariuomenė jau seniai buvo paruošta žygiuoti Kinijon, tik laukė įsakymų. O šiandieną jau tie įsakymai yra duoti ir 10.000 gerai ginkluotų japonų kareivų pasijusta Kinijon. Kinija taip pat paskelbė naujų karų

mobilizacija ir galimas daiktas, kad japonų — kinų karas atsinaujins.

Šitas, tolimuose rytuose, konfliktas komentuojamas tuo, kad vykstant Europos pietuose neramumas ir Ispanijos karui, Japonija naudojasi proga ir ryžtasi okupuoti daugiau Kinijos žemių. Sovietų Rusijos vidaus įvykiai japonus dar labiau paskatino prie tų žygių. Jei anksčiau jie privengė Sov. Rusijos, tai šiandieną jos nebijo, nes mato, kad ir sovietų raudonojoji armija eina didelis perverimas, vyriausieji vadai areštuojami, šaudomi. Valstybinė ir pramonė įstaigose taip vyksta didelės reformos, senieji viršininkai išlinami iš gyvenimo kaip neįtikimi vyriausybei ir komunistų idėjoms žmonės. Teigi ir Sov. Rusija labai užimta savo vidujiniais reikalais ir neturi laiko kreipti dėmesį į išorę. Tad Japonai ir pasitaikė tokia proga, kad ji drąsiai gali vykdyti savo planus — grobti Kinijos žemes.

Sušaudė 8 snipus

Sovietų Rusijos laikraštis «Zaria-vostoka» praneša iš Tifliso, kad Georgijoj nuteisti 8 bolševikų valdininkai mirties bausme už šnipinėjimą. Vi si nuteistieji sušaudyti.

Numuė 37 lėktuvus

Ispanijos sukilėliai skelbia, kad per perėitą savaitę sukilėliai numuė 37 vyriausybinių lėktuvus.

— Vyriausybiniukai tuo pačiu laiku skelbia, kad jie numuė sukilėlių 14 lėktuvų, kurie buvo atlėkę bombarduoti Madrido. Prie Madrido eina labai smarkus mušiai.

Obtūmāi ir lami...
KIBULIAUJAM!
Tokiu būdu lietuviško sodo apelsinai...

O judėjimas gatvėse nepaprastai didelis. Automobilai lekia tokiu greitumu, kad net šurpas ima. Stebėtis reikia, kaip jie žmonių nesuvažinėja.

Jei taip São Pauly, su viena diena liktu ne be rankų be kojų... Sali-gatviai platus, tarytum gatvės, tačiau dabar ir čia pėsčiųjų spūdis. Tučtuojau pajuntį sostinės gyvenimo tempą. Visi kažin kur skuba vieni kitas aplenkdam, vienai antrą prisivėjami. Sita gyvyji tekantių žmonių jūra pagavo ir mane į savo srovę ir nešasi į priekį. Einu ir galvoju: Na, gali tu čia vaikščioti ištisus metus — vistiek lietuvio nesurasi margojoj minioj. O jei ir pasitajkytų vienas kitas — tai kaip jį be-
atpažinti šitame tautų Babelyje tarp juodu, balta, raudonų ir geltonų žvairų

IŠ LIETUVOS PADANGĖS

Šiomet pabaigs pusę Zemačių plento

Daar, tik tarp Kauno ir Raseinių prie Zemačių plento dirba apie 2.000 darbininkų. Visame ruože netrukus dirbsią apie 5.000 darbininkų. Tarp Kauno ir Babių kryžkelių plentas jau pabaigtas ir važiuojamas. Sventadieniais iš Kauno į Babių naujuoju plentu jau atvyksta daug auto mašinų. Tarp Babių kryžkelių ir Raseinių jau baigiami žemės darbai ir tuoj bus pradėta pilti akmens skalda. Šiame ruože pasitvarkyti didelis tiltas per Nevėžį už Babių, o Dubysos tiltas už Ariogalos jau buvo ankščiau pastatytas. Ten tik atlikti labai dideli šlaitų nukasimo ir pylimų darbai. Visas plentas ligi Raseinių bus pabaigtas ateinantį rudenį. Ligi rudens ir Kauno m. s-bė sutvarkys privažiavimą prie plento iš Linkuvos g-vės, kurią norima išgrįsti bituko plytomis. Tuo būdu dar šį rudenį Kaunas bus sujungtas su Šiauliais — Tauragės plentu, kuriuo per Pagėgius ir Silutę galima nuvažiuoti į Klaipėdą. Tarp Raseinių ir Kryžkalnio plentas jau ankščiau baigtas. Tarp Kryžkalnio ir Vėžaičių šiomet bus atlikti žemės darbai, o kitamet išpils skaldą ir rudenį atidarys judėjimui visą plentą tarp Kauno ir Klaipėdos per Babių, Leščius, Ariogalą, Girkalnį, Raseinius, Viduklę, Nemakščius, Kryžkalnį, Kaltinėnus, Laukuva, Rietavą, Vėžaičius ir Gargždus.

Kauno kiemsargių susirinkimas

Birželio 6 d. Marijonų salėje buvo gausus ir judrus Kauno kiemsargių susirinkimas. Po adv. Katjliaus pakaitos, apie darbo visuomenės kovas ir laimėjimus susirinkimo dalyviai gyvai kėlė savo opiuosius reikalus. Daug kas skundėsi, kad yra savininkų, kurie nuigrūdę, kad netrukus būsias išleistas asmeninės samdos įstatymas, be jokios priežasties atleidžia kiemsargius iš tarnybos ir prieyarta meta iš buto. Susirinkime ypač buvo pabrėžtas profesinio solidarumo ir vieningumo reikalas. Labai daug kiemsargių reikalais rūpėmėsi Centro Valdybos dvasios vedas kun. V. Reičiūnas, o didelę paramą teikė ir kėn. prof. Sakalauskas.

Dubingiai

LIETUVIŠKĖJA PARAPIJA

Seniau Dubingiuose niekas Lietuviškai nekalbėdavo ir suprasti nenorėdavo, o bažnyčioje visos pamaldos būdavo tik lenkiškos. Su laiku viskas

keltėsi, žmonės pradėjo susiprasti. Dabar šioje parapijoje, patiems parapijiečiams padavus prašymą vyskupui su 1.200 parašu, pamaldos įvestos lietuviškos, tik vienas sekmadienis mėnesys dar paliktas lenkiškas.

Antalieptė

IDOMUS SAVAMOKSLIS VARGONU IR K. MUZIKOS INSTRUMENTU DIRBĖJAS

Padirbti Dievulį prie kelio gali kiekvienas gabesnis dailidė, bet padirbti instrumentą, kuris šimtus žmonių bažnyčioje atlektų maldai—retai kas teisingia. Tačiau Antalieptėj yra toks. Tai Purvinės km. (prie pat miestelio) gyvenantis Jonas Sablinskas. Žmogus apie 64 mt. amžiaus. Jokių specialių mokslų nėra. Fisharmonijas ir pian. dalykus dirba nuo mažens idomu, kad fisharmonijas, pianinus, vargonus dirba nesinaudodamas jokiomis mašinomis ir viską, pradedant paprastu medžio darbu ir baigiant balsais ir jų suderinimu, atlieka pats, namie, ką padaryti, specialistų tvirtinimu, tegali tik specialius mokslus išėję.

Pakėlė atlyginimą Jonavos kepėjams

Ligi šiol Jonavos kepyklų darbininkai vis skųsdavosi ir darbo inspektorui ir kitoms įstaigoms, kad juos verčia naktimis dirbti ir per mažai atlygina už darbą. Dabar V. R. M-jos spec. k-ją nustatė už 8 val. darbo die-

nų savaitę po 35 Lt. kepėjams ir po 24 Lt. padėjėjams. Atlyginimas pakeltas ir visai oilei kitų dirbtuvių darbininkų

Šiaulių kepyklose verčia darbininkus dirbti naktį

Nors nakties metu draudžiama dirbti kepykloms, tačiau Šiauliuose daugumas jų dirba slapta. Reikėtų stropliau tikrinti kepyklas ir priversti savininkus gerbti įstatymus, o tuo pačiu būtų užtariamai ir darbininkai, kuriuos kepyklų savininkai išnaudoja.

Kiek šiomet pagauta žuvų

Centr. Statistikos Biuro duomenimis, šiomet per pirmuosius keturis mėnesius Baltijos jūroje ir Kuršių jlaukoje pagauta 345.620 kg. įvairių žuvų už 110.630 Lt., praėjusiais metais per tą patį laiką jų buvo pagauta 386.640 kg. už 116.140 Lt. Šiomet daugiau pagauta atžagarų, pūžių, karšių, lynų, meukių, strimilių, silkučių, šprotų, kikių—ir kt. Be to, nemaža žuvų pagauta ir vidaus vandenyse. Per pirmuosius tris mėnesius šiomet vidaus vandenyse Didž. Lietuvoje pagauta 123.950 kg. įvairių žuvų už 91.330 Lt. ir Klaipėdos krašte 38.900 kg. už 25.510 Lt. Vidaus vandenyse daugiausia pagauta lydekų, lydzū, ešerių, seljauvų, meksrų, palšų, plakių ir k. Lyginant šių metų pirmo ketvirčio žvejybą vidaus vandenyse, matyti, kad šiomet Didž. Lietuvos vidaus van-

EVANGELIJA IX SEKMADIENIUI PO SEKMINIU

(šv. LUKO 19,41—47)

Ano metu Jezus prisitartinęs ir matydamas Jeruzalės miestą, jis verkė jo ir sakė: Kad gi ir tu ir tai šitą savo dieną pažintumei, kas tau neša ramybės, o dabar tavo akimis paslėpta! Nes ateis tau dienų, kad neprieteliai apves tavo pylimus, apguls tavo, suspaus tavo iš visur, parblokės žemės tavo ir tavo vaikus, kurie yra tavoje, ir nepalikis tavoje akmens, nes tu nepažinai savo aplankymo meto.

Išėjęs į šventyklą, jis pradėjo varyti laukan parduodančius joje ir perkančius. Jis jiems sakė: «Parasyta: — Mano namai—maldos namai, o jūs padarėte iš jų galvažudžių lindyne. Jis mokė kasdien šventykloje. Vyriausieji kunigai, rašio žinovai ir tautos vyresnieji ieškojo jo nužudyti, bet nerado kaip tai jam padaryti, nes visi žmonės laikėsi jo ir jo klausėsi.

denyse įvairių žuvų pagauta 39.430 kg. daugiau, negu 1936 m., todėl ir jų vertė yra 39.940 Lt. didesnė. Nors Klaipėdos kr. vidaus vandenyse žuvų pagauta šiomet mažiau bet jų vertė apie 4 tūkstančius litų šiomet didesnė.

J. LAPĖNO IR KIT. BYLA

jau Ap. Rūmuose gauta. Manoma, kad ji bus svarstoma tik po vasaros atostogų

Amerika

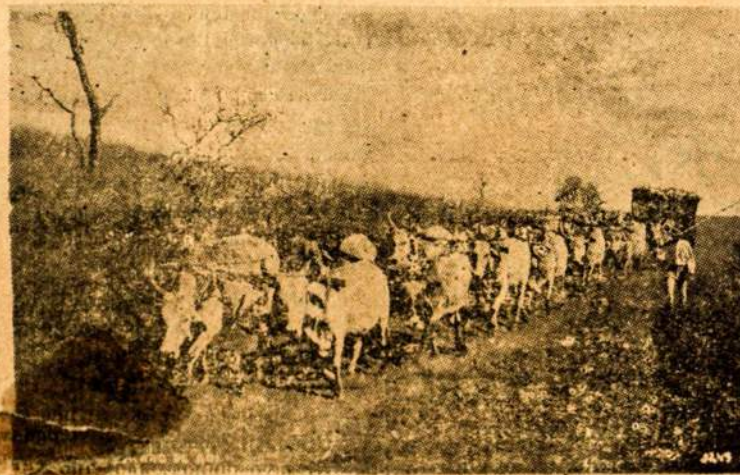
L. VYČIAI SMARKIAI RUOŠIASI KONGRESUI,

kuris įvyksta š. m. rugpjūčio m. 2—4 d. Dayton, Ohio, jų 25 metų darbo jubiliejui paminėti. Pastaraisiais metais L. Vyčiai Amerikoje yra smarkiai stiprėję.

LAUKIA ATVYKSTANT J. E. VYSK. M. REINIO

Amerikos Lietuvų katalikų visuomenė labai laukia atvykstant J. E. Vysk. Reinio. Keltonės maršrutas jau paruoštas.

Ei, lietuviai, būkjt ramūs —
Eina naujos telegramos:
«Sviesa» tais pačiais keliais
Kurias ėjo — toliau eis!

Brazilijoje vietoj arklių važinėjama jaučiais.

— Reikia tik noretį. Ką įsigėdi, tai ir būva.

Po tų zodžių juodu nutilo ir stovėjo rinkoje, lyg ko laukdami. Temo. Ji pasidėjo puodynę ant žemės, pasitaisė išsikūšį plaukų čjaba, sulygino drabužių raukšles. Jis kurį laiką nė nekurstelėjo, kaip akimuo. Paskui grybtelejo į kišenių išsitraukė pypkę, ją palaikė ore, vėl įsidėjo, ėmė stundinėti prekes ir užkulniais taukšėti. Umat jis tarė:

- O ar ilgos jos?
- Kas? — paklausė ji.
- Gi tos kelinės. Žaljo aksomo.
- Kaip čia tau pasakius... Na, tikrų vidutinėskam žmogui...

Genaitis ėmė smarkiai kasytis kairį žandą, lyg kas būtų sugylęs. Jis pakėlė kepurę, paglostė žilstelėjusius plaukus ir beveik linksmu veidu atsiskuko į savo kaimynę. Bet greit jo kakta susisraukė, jis pats sulindo į kuprą: gatve Raslauskienės dukte ristelevėdėsi arklių, mažytį, ilgomis ausimis ir susivėlusiais karčiais kuoją, kurį rykate iš už-

pakalio mušė raudonyjeidjis berniukas, tetos... ponios sūnus. Vaikai prišoko prie motinos pasakodami, kad policininkas nušovęs malūnininko Vygnerio šunį, tą rudąjį. Išvaizduokit sau: buvo pasitęsęs jis, tas rudasis šuva su nukirsta uodega.

Raslauskienė dėliojo savo daktus į dėžę, ant kurios visą mielą dlenelę ji prakinksojo. Dugne ji suklojo šventų jų pavelsius, ant jų paguldė lėles — tris dideles, išverstakes, mōlynu sijonu ir žalla jekute aprengtas, ir arti tuzino mažyčių, nuogu nuogutėlių, su misinginėmis rinkutėmis ausyse ir gumniais siūlais, kad galėtų šokinėti. Taip, tos šukos turėjo blizgancias, kaip žvaigždės, stiklo akutes, o platus kaspinai buvo verti savo vardo. Armonikos, burninės ir viena rankinė, mokėjo gundyti kaimo vaikus, ir dar daug ten gerų dalykų buvo.

Jonelis mažiau darbo turėjo: užvertė savo skrynios antvožą, paėmė už dyselio ir stovėjo laukdamas. Raslauskai pasikinkė arkliuką, pasodino vaiką

važnyčioti, o pačios dvi nuėjo pėsčios. Ką jos dingo už gatvės kampo, Jonelis dūstelėjo, patraukė savo tarandą ir sumurmėjo:

— Nė neatsisveikino...

Po to jis pasistatė apikaklę, ant akių užsėmankė kepurę, susienkė ir tuščiomis gatyėmis traukė vežimaitį. Namuose jau degiojo žiburius. Iš kepyklų ėjo švežtos duonos ir pyragų kvapas. Skersgatvy nykiai švietė elektros lemputė, kurią vėjas į visas puses blaškė. Ėmė purkšti smulkus lytus, o dangus buvo toke juodas, sunkas ir neramus.

Vienoj gatvėj jis susitiko Kraganiūtę. Jos buvo trys seserys žydės, laikė krautuvarę, iš savo jaunystės mesdamos lapą po lapo laukė jaunikių, visos buvo juodos kaip varnos, didelėmis galvomis, ir ji dabar tarė jam:

— Klausyk, Joneli: užsuk ko nusipirkti.

Jis tylėjo. Paskui pasakė:
(Bus daugiau.)

KELIAS

(Toliau 28 nr.)

— Pontate, notjikit! Man rodos, kad aš visą amžių buvau alkanas. Todėl kai kada pamana, kad taip nors prieš mirtį kokią savaitę žmoniškai pagyvenus: turėt šiltą kambarį, gulėt ant pečiaus, niekuo nesirūpinti, rukti į kvėpiantį tabaką. Iš ryto ir kada tik nori, vyre, geri arbatą su cukraus plytute ant danties, valgai skilandį. Ir vėl pagalvoju: kvailas tu, Joneli. Asilas, tikras asilas! Vistiok njeko neturėsi. Nė ligoj nebus kam tavęs prižiūrėti.

- Valdžia gali į ligoninę atiduoti
- Argi?
- Tikriausiai. Ana, tą paltegėlių žydą, kur kairę koją vilko, kaip tik ligoninėj numarino už valdzios pinigų. O jei vestum, tai žmona...
- Kur ją toks senas rasių?

Palestinoj neramu

Palestina. Neramumai, kurie visą laiką po Didžiojo Karo dramstė Palestinos gyvenimą, dabar, atrodo, pasiekė aukščiausio laipsnio. Mat, Palestinos gyventojai tautiniu atžvilgiu nesudaro vienalytės tautos. Daugiausia yra arabų, paskui žydų, syrų ir kt. Tačiau žydai iš senovės Palestinoje laiko savo Pažadėtąją Žemę ir vieni norėtų joje įsikurti ir šeiminių kaimų. Bet kaip tai padaryti, jei beveik visą Palestinos Žemę atitekusį arabų rankas? Bet žydai nebūtų žydai, jei nesugalvotų išeities. Rado ją ir čia — nusipirkti Palestinoje už pinigų! Buvo įkurta sionistų organizacija, kuri, tarptautiniu mastu organizuota ir veikdama, sutelkė tiek kapitalą, kad pradėjo juo išpirkti žemę iš arabų žėmes. Pradžioje buvo viskas tvarkoj, tačiau arabai netrukus apsižiūrėjo ir nebemorėjo daugiau žydams žemių beparduoti. Tada žydai ėmė kelti žemės kaimus. Prieta to, kad už vieną hektarą dirbamos žemės mokėjo iki 80 kėntų. Tuo būdu žydams pasisekė nusipirkti savo tėvynėje 5% visos jų žemės, kas sudaro jau 20% viso dirbamo ploto. Bet arabai pajuto žydišką pavojų nejuokais ir pasakė: Ne, daugiau žemės žydams neparduosime. Už jokių pinigų! Jie, be to, ėmė reikalauti, kad anglų valdžia sustabdytų žydų plaukimą iš visų pasaulio kampų į Palestiną. Kai anglai arabų reikalavimo nepaklausė, arabai griežtai pėilių ir surengė namines riaušes, žydų skerdynes ir tikrą Palestiną karą. Žuvo šimtai žmonių iš abiejų pusių, o taip pat nemaža ir anglų karėvių. Laikiniai anglai arabus apramino, pažėdėdami į Palestiną įsileisti tik labai nedaug žydų kas metai. Tačiau šitėki klausimo išsprendimu nebuvo patenkinti nei vieni, nei kiti.

Kėlus Italijos — Etiopijos karui, Anglija labai griežtai stėjo prieš Italiją. Prisdėngdama Tautų Sąjungos autoritetu, Anglija sugalvojo ir pritaikė tarptautiniu mastu Italijai sankcijas.

Zinoma, Italija nepasiliko skolinga: kur tik begalėdama, ėmė kenkti Anglų Imperijos interesams. Ir taip jau opų ir aštrų Palestinos konfliktą Italija dar paaštrino, kurstydama arabus ir visą Islamą prieš anglus. Jemeno arabai jau visai atvirai kalba apie nepriklausomą arabų imperiją. Bet jie kaip tik gyvena prie kelio, kuriuo į Angliją plaukia didžiūsi Indijų turtai ir žaliava. Musolini ir sugalvėjo ščia anglams įvairyti kylį, ypač, kad etjopų karo metu italai ir visas pasaulis pamatė, jog Anglija yra milžinas su «molinėm kojom, kuri karą su Italiją pralaimėjo, nes aiškiai pabijo uždaryti Suez kanalo italų karūomenės transportui. Nauji neramumai Palestinoje kaip tik ir yra kurstomi iš šalies. Į Ispanijos namini karą Italija įsivėlė taip pat tik dėl to, kad, Frankui laimėjus, gautų iš visos rankas Viduržemio jūroje ir Gibraltaro sąsaurėje, kuris anglams yra tas pat, kas Lietuvai Klaipėdos uostas — laugas į visą jų Imperiją ir pasaulį. Visai netolima ateitis parodys, kokių skaudžių pasekų gali turėti anglams italų kerštas. Dar gal, peranksti kalbėti apie Anglijos Imperijos galą, bet jis jau tikrai ne už kalnų. Kas metai slysta iš jos rankų viena po kitos turtingiausios ir reikšmingiausios sritys. Tuo tarpu jos pašėnėje auga galingoji Italija.

Nuolėinti Palestinos riaušėnėnikus ir apsaugėti kelią į Indijas, anglai sugalvojo sayotišką priemonę — patenkinti visus kartu, padalinant Palestiną į tris atskiras valstybes, kurių viena turėtų būti nepriklausoma žydų valstybė. Bet vos tik šitą projektą suziņoje, subruzdė visi Palestinos gyventojai jam priešintis. Naujų didelių neramumų šėšėlia vėl graso visai šaliai. Anglų karo laivai suplaukė į Palestinos uostus ir atsuko į krantus savo baterijas. Tuo tarpu Mussolinio agentai stūva minioje ir aukso kalnus žada tiek žydams, tiek arabams. Kas iš to išeis, greit suziņosim.

Dr. Hildegarda Burjan 1883-1933 metai

„Parlamento sąžinė“

Niekur kitur paskutiniu laiku nepasireiškia tiek daug nuostabus religinio atgimimo, kaip Austrijoje ir Portugalijoje. Tai yra dvi katalikiškosios tautos, kurios drėšini pasiryžo visą savo tėvynę atnaujinti Kristuje. Kaip vienoj, taip antroj šaly tam dvasiniam prisikėlimui vadovauja nepaprastai kilnios asmenybės, kurių visa veikimo paslaptis glūdi jų giliame religingume! Tai yra žmonės, kurie net kiekvieną dieną artinasi prie Dievo Stalo.

Tuo tarpu čia pasikalbėkime tik apie vieną iš tyhausių atgimstančios Austrijos apaštalų. Tai buvo ponija Dr. Hildegarda Burjan. Ji gimė 1883 metais netikindų tėvų šėmėje Gorlitz'o mieste. Tačiau ji pati vėliau prisipažino, kėk kartų dar maža būdama ji negalėdavo užmigti ir, klausdama ašarotas akis prie savo patalo, skėsdavosi: «Kur yra Dievas? Kaip gražu turi būti, kaip žmonės prie To Dievo gali melstis!».

Tačiau jos kilnioje širdyje viešpatavo trys brangios ypatybės, kurios jau tūkstančius sielų atvedė prie Kristaus. Tai buvo karšta tiesa, šėmė širdies nekaltumas ir karčėška atsimėnuotė. Dar Gėmnazijoj būdam, ji pasėmėvis taupyti savo pinigus, kad galėtų kareti

sušėlpti vieną ar kitą neturtingesnę savo draugę. Matydama, kiek daug skurdė yra aplink ją, net 17 metų sulaukus mokslėivė prašėdavo savo tėvelius netalsyti jai naujų suknelių, kad tuos pinigus ji galėtų pavestį vargingesnėms savo draugėms.

1903 metais ji iškėliavo į Sveicariją aukštųjų mokslų eiti. Ji įstėjo į Zūrich'o universitetą, kur tuomet buvo profesorias F. W. Foester ir Lietuvoje gėmęs Dr. R. Zalėikas. Ypač Dr. Zalėiko paskaitos tokioms šėviesionis spalvomis jai parodė Kristaus mokslo grožį, kad jaunoji studentė pasiryžo dar labiau įsigilinti į to nuostabaus tikėjimo tiesas.

Baigus mokslus, ji išėka už vieno inžinieriaus. 1907 m. abu jaunavedžiai persikraustė į Berlyną. Tik štai, nė metai neprėėjo po jos vestuvijų, kai ji sėserga nepaprastai sunkiā ligā. Ji pati pati pasiprašo, kad vyras ją nuvežtų į katalikiškąją Sv. Elzbiėtos ligoninę, kuriai vadovavo Pilkosės Seselės. Ir nuostabu! Ko negalėjo pasiekti tokie įtakingi Prof. Foesterio ir Zalėiko žodžiai, tai padarė tylus šių seseljų pavyzdys. Čia ji pati savo akimis galėjo pastebėti, kokiā karčėgiškā pasiaukojimo dvasios gėbeba įkvėpti tasai tikėjimas! Toji skausmingā ligā tai buvo jai krikščioniškā gyvenimo universitetas. Bet tuo tarpu jai ligā nė kiek nemazėėjo. Priešingai! Po pusės metų gydytojai prašėdavo, jog dabar žmonių įšmintis nė ko negalinti padaryti. Tiktai seselės nenusėmena. Jos meldžias. Ir štai, vienā naktį įvyksta netikėta atmaina. Rytojaus dieną gydytojai net savo akimis netiki: operacijų žaizdos, kurios iki šiol vis dar tėbebuvo atviros, per vienā naktį sugijo, o pati ligonė, kuriā jie manė rasia negyvā, taip pagerėjo, kad jau netrūks ji galėjo bti visiškai atleista iš ligoninės. Tiktai dideli skausmai jos neapleido per visā gyvenimā.

Aiškūs dalykas, jog dabar nė jokia galybė nepajėgė jos sulaukyti nuotėkosios Bažnyčios. Dar tą pačią dieną ji pasikviečėja vienā jėzuitā, kad jai padėtų geriau prisirengti. Ji atsvertė

(Bus daugiau).

Darius ir Girėnas

Vakar juokas mus kuteno,
Lėkėma vėldo šypsenā,
Siandien skamba lėdnos dainos,
Vėrkia motina senā.

Vėrkė motina senā,
Vėrkė motina senā,
Ir Sėuėpė ir Sėuėpė,
Vėrkė visā Lietuva.

Vokietijojej, ties Berlynu,
Stovi piktas vokietys,
Jisai žiūr, kaj atskrenda
į Lietuvā orlaivys.

Susirinkę minij minios,
Laukė paskrendant arų;
Nuslėėjo tjes pat Kaunu
Ir iškėlė du karstu.

Už Atlanto vandenyno,
Prie tėvynės mylimos
Žuvo Darius ir Girėnas,
Skauda širdį mės tautos.

Nugalėję Okeanā,
Visus oro spaudimus,
Vokietijojej ties Soldinu
Susirado sau kapus.

Simtametės mįškė pušys
Ošia, šlama paslapčia,
Klausinėja viena kita,
Kas užmigė aužiams čia.

Pasėjau linelius ant pylimo
Dėl jauno bernelio, dėl mylimo.
2. Išdygo lineliai ant pylimo,
Dėl jauno bernelio, dėl mylimo.
3. Nunoko lineliai ant pylimo...

Interiore, kožnoj fazendoj,
Visur lietuvj «Sviesa» atranda!

Interiore, kožnoj fazendoj,
Visur lietuvj «Sviesa» atranda!

Eucharistinis Judėjimas Prancūzijoje

Listeux. Liepos mėn. 8 d. atidarytas 11-liktas tautinis Prancūzijos Eucharistinis Kongresas Listeux mieste, Siaraineje Prancūzijoje, Sv. Teresėlės Kėdikėlio Jezaus gimtinėje. Ta progā bus pašventinta naujoji Listeux bazilika ir atidaryta arenida, vedanti tiesiog iki bazilikos darų.

Išpėdingiausias momentas buvo vaikų dieną. 40.000 vaikų dalyvavo procesijoje, giedodami giesines ir laikydamį rankose gėlių pakėtas. Po to visi vaikai vienū metu išmetė aukštyn po tris rožes ir kėlis kviečių grūdėlius, kas turėjo simboliskai reikšti jų jaunų širdelių aukā Dievui, maldas ir kitus gerus darbus per ateinančius metus.

Į iškilmes išvyko Vatikano valstybės sekretorius kardinolas Pacelli, kuris ta progā pašventins šv. Teresėlės garbei pastatytā bazilikā. Kaip žinoma, šv. Teresėlė Kėdikėlio Jezaus yra dar nesena kanonizuota ir laikoma moderniškū laikų ēventaja. Labai gar-

binama visame pasaulyje, o ypač savo tėvynėje Prancūzijoje. Ji pati sakė, kad einanti į Dangų siūsti žemei rožių lietaus. Pop. Pjūsus XI apie ją pasakė: Ji yra tikra Prancūzijos dukte — tos Prancūzijos, kuriai Apvaizda davė antrā Joannā d'Ark.

Kardinolas Pacelli Prancūzijoje

Paryžius. Vatikano valstybės sekretorius kardinolas Pacelli šios sayaitės pradžioj lankėsi Prancūzijoje, kur buvo su aukščiausią pagarba sutiktas, kaip Prancūzijos vyriausybės šėveias. Kardinolas daugelį vietų atlaikė šv. Mišias, sakė prancūzų kalba pamokslus. Šio vizito metu atidarė Vatikano skyrįj tarptautinėje parodoj. Be to, kard. Pacelli dar lankėsi Listeux, Sv. Teresėlės Kėdikėlio Jezaus gimtinėje, kur jos garbei buvo surengtos didelės iškilmes.

Litvinovas persiskyrė su žmona

Maskva. Kaip praneša «Kurjer Warszawski», sušinta Litvinovo — Finkelsteino žmona, nes išdrįso viešai pareikšti, kad atėntatas prieš Staliną buvo paties Stalino sugalvėtas, kad juo vėliau būtų galima prisėngti nepageidaujamaŲ asmenų šėudymai. Arėštėvus žmonā, Litvinovas parašė Stalinai laiškā, kuriame giria jį ir jo režimā, pareiškia persisčirti su žmona ir t. t. Matyt, numirė iš baimės žydėlio kėskose blusos. Litvinovas yra kilęs iš Lietuvos. Marijampolėje prieš karā turėjo artimieji nedidelį biznelį. Tada jis vadinosi Liudvinovas.

VĖL ARĖŠTAI

Maskva. Atstatyti iš vietų ir areštuoti sveikatos komisaras Sergiejevas ir vėdaus prekybos vicekomisaras Eljava. Oficialūs sluoksniai atsako nurodyti motyvus, dėl kurių jie areštuoti. Tačiau dabar niekas jau dėl to nesijaudina; daug nuostabiau būtu, jei kuriā dieną ten nėko neareštuotų...

Žmona pasakė tau Žodj skersā?
Na, jeigu vyras, tai nesibarsi:
Pasimsi «Sviesa», sėsi uz stalo
Jai paskaityti juokū skyrelto.

LIETUVIAI! Visi kaip vienas skaitykite "SVIESA"

Jei norite žinoti, kas girdėti pasauly, kokie įvykiai svarbesni įvyki Lietuvoj, kaip gyvena lietuviai išeiviai čia Brazilijoj ir kituose kraštuose, jei norite kas savaitę turėti įdomių pasiskaitymų, juokų ir t. t., prenumeruokitės ir skaitykit "Sviesą".

"Sviesą" yra tikriausias kiekvieno lietuvių išeivio draugas ir tarėjas.

"Sviesą" gvidena visus tuos gyvenimo klausimus, kurie vargstantiems ir moraliai ir dvasiniai bei medžiaginiai Brazilijos lietuviams parodo kelią į šviesesnę ateitį.

"Sviesą" lygiai pagirda tai kas gera, taip lygiai baudžia visus blogus apsišėkimus, nepaisant iš kurių šaltinių visa tai išeitna.

"SVIESOS" PRENUMERATA: Brazilijoj ir visoje Amerikoj: metams—12\$000, pusei metų—7\$000; Lietuvoj: metams—20\$000, pusei metų 10\$000.

Redakcijos adresas: São Paulo, Matriz de Santo Antonio do Pary
P a s t a b a: Iš provincijos pinigų siųsti Redaktoriaus vardu.

Dr. B. K. Chîpiakoff

(DIPLOMUOTAS MASCVOŠ UNIVERSITETO)

RUA YPIRANGA 193. 2 andr. ap. 4. [kertė rua Santa Ephi-
genia] Tel. 4-0816. Ligonius priima: šokiadieniais nuo 3 iki 9
val. vak., Sekmadieniais 9 iki 12 val. Vidujinių moterų ir
psichinių bei nervų ligų. SPECIALE KLINIKA VENERI-
NIU LIGU. Greitas ir radikalus pagydymas triperio, bei sifilis.

Dr. A. Candia ir M. Cogano LABORATORIJA

MEDECINIŠKAS ISTYRIMAS:

Kraujo, nugarkaulio smegenų, šlapumo ir išmatų.

RUA BARÃO DE ITAPETINGA, 242 3-as aukštas.
Priėmimo valandos nuo 9 — 12 ir 3 — 7. Sekmadieniais 10—12.

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOCATAS

[Diplomuotas São Paulo fakulteto]
Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir
pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.
n e: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.
Kalba lietuviškai.

Už apmokamus skelbimus
Redakcija neatsako.

D-ras Povilas Licciardi

Santa Casa gydytojas -- operatorius

Naujausias elektros pagalba gydymo būdas GONORÉOS ir REUMA-
TIZMO astro ir kroninio. Sifilis ir venerinės bei odos ligos —
VYRU IR MOTERU. Taip pat vidurių, plaučių ir kitos ligos. Nau-
jas būdas BE OPERACIJOS. SPECIALYBĖ MOTERU LIGU. Gy-
dymas užtikrintas. PRIĖMIMAS nuo 14 iki 20 val.

Kviečiamas vyksta į namus kiekvienu momentu —
(DIENA ir NAKTĮ) Telef. 5-4175.

Konsultorija ir gyvenamas butas: RUA SILVA PINTO, 444 (Bom Retiro)

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“

įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus foto-
grafijų srity. Specialybė pa-
didinime, o taip pat su dažais.
Darbas greitas ir sąžiningas ir
pigus. Vyksta į namus foto-
grafijų reikalais. Daro iš foto-
grafijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 111
(senas nr. 103) Tel. 4-5667
SÃO PAULO

„Sviesą“

GAUNAMA ŠIOSE VIETOSE:

1. Stoties Luz kioske
2. Prie pašto—prie laiptų ir ant
kampo.
3. Bom Retire — p. Baužio krau-
tuvėj [Rua Aymorés ir ant kampo Rua
Carino Cintra] ir José Paulino vaistinėj
[Rua José Paulino, 109].
4. P. Kirilausko krautuvėj — Vil-
la Anastacia.
5. P. Menkaičio krautuvėj — S.
Anna.
6. Pas laikraščių platintojus ir
7. Pas „Sviesos“ įgaliotinius vi-
stuose miesto rajonuose, taip pat

IR — Rua Cuoto de Magaleas ir
kampus Rua José Paulino.

RIO DE JANEIRO MIESTE „SVIESA“

GAUNAMA: ANT KERTĖS LARGO
DA LAPA IR AVENIDA MEM DE SÁ.

LIETUVI KATALIKE!

Jau galima gauti lietuviškų mal-
daknygių. Moderniška išvaizda, gra-
žios maldos, gryna lietuvių kalba ir
prieinama kaina.

Specialiai maldaknygės jauniu-
m ir mokyklų vaikams.

Kreiptis į savus kunigus — Vill-
Zelinoj ar šv. Antano do Pary bažny-
čioj. Galima sekmadieniais — prieš 10
po pamaldų.

Dėmesio!

Kas nori mokytis pianu skambin-
ti, dainuoti ar muzikos teorijos, tes-
kreipia į chorvedį J. Stankūną, Villa
Zelina, Rua Novo Nr. 5. Sąlygos pri-
einamos visiems. Atsilaukykite — įsi-
tikinsit. Kreiptis galima kasdien bet
kurio laiku.

J. STANKŪNAS.

Jūs skaitote „Sviesą“? — Gerai.
Prenumeratą sumokėjote? — Gerai.
Paraginat pažįstamus jų prenumeruotis?
Ne? — Ot, čia tai negerai! Dar šiandien
nuneškite jiems savąjį numerį su-
sipažinti ir paraginkite, kad užsipre-
numeruotų. Jei bus reikalo, patys pa-
pėkite jiems tai atlikti. Padarysite
kultūringą darbą!

LIETUVIS DAILININKAS

São Pauly, gatvėje Newton
Prado, 140 lietuvis L I O N G I -
N A S P A Z I K A S turi at-
darys dailės — dailės studij-
ją. Priešia įvairius paveikslus,
portretus ir t. t. ant drobės alė
jiniais dažais. Kas nori turėti
gražų portretą, teskreipia ten.
Taip pat ten taisomi laikrodžiai
ir kiti dalykai.

Dr. A. Candia

VENERINĖS LIGOS:

TRIPERIS [Visose stadijose — a — kroniškais.] SIFILIS.

Priėmimas nuo 9 — 12 ir 10 — 12.

RUA BARÃO DE ITAPETINGA, 242 3 aukštas Telef. 4-0218.

Kalba rusiškai, lietuviškai ir vokiškai.

Dr. A. Jazara-Sorez

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chlamidijos, odos
ligos. Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. vak.

LADEIRA PORTO GERAL 12 SOBR. kampas. Boa Vista ir

2 andar, sala 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte
Tel. buto ir Consultorijos 2-5068.

Dr. S. Meitin

DIPLOMUOTAS VOKIETIJOJ IR RIO UNIVERSITETO.

Priima: vidurinių veneros ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 val. vak.
Kalbama lietuviškai.

RUA BARÃO ITAPETINGA 139 (senas 37-a) salės 8 ir 9
Tel. 4-0715.

S Ā O P A U L O L I E T U V I U K R O N I K A

I naują gyvenimą žengiant

Zuzanos Kraškauskaitės šiandien įvyksta autoktuvės su Miku Budrevičium. Z. Kraškauskaitė São Paulo lietuvių kolonijoje visiems pažįstama kaip aktyvi choristė, didelė dainos mėgėja. Suprasdama dainos reikšmę bei galią išeivijoje, nuo pat chorų įsikūrimo uoliai dalyvauja juose, nežiūrint į tai, jog tekdavo daug vargo pakelti (toli važinėti, kartais net dienos darbų nutraukti). Z. K. gabj choristė, šviesaus alto tembro, taisyklingos balso emisijos, giedrios chorinės kultūros nuojausos.

Z. Kraškauskaitė choruose dainuoja nuo 1929 metų: tris metus Sv. Cecilijos chore ir vėliau iki šiai dienai «Vilties» s—gos choruose. Be to, nemaža yra prisidėjusi prie scenos meno.

Sutuoktųjų proga nuosirdžiai linkime klijant naują gyvenimą asmeninės laimės ir nepamiršti toliau mūsų chorų.

Sparčiai auga „Šviesos“ skaitytojų seima

Paskutiniu metu ėmė sparčiai kilti «Šviesos» prenumeratų skaičius. Patamsio jėgų kėsėjimasis prieš katalikų spaudą, kuri nevergavo ir ateity nevergaus jų asmeniškiesiems įgeidžiams «patriotams» atnešė visai nelauktų rezultatų. Apsirinka, kas koloniją laiko mažaais vaikais, kuriuos galima nuolat girdyti skystu šantažo ir provokacijų vandeniū, dėl mados tautiškai — patriotiškai sachariniu pasaldintu... «Šviesos» yra labai malonus toks lietuviškos visuomenės ja susidomėjimas ir pritarimas. Ji ypač dėkinga tiems savo skaitytojams, kurie į jos seimą įveda naujų narių. Naudodamasi šia proga, Redakcija iškilmingai savo Bjeuliams nori pareikšti, kad kovodama už katalikybės ir lietuviybės idealą, «Šviesa» ir ateity eis tiesiu keliu prieš «nieką ne-

Dainos! Muzika! Prakalbos! Orkestras! IŠEIVIŲ DIENOJE

Liepos 18 d. 3 val. p. p. Mokos lietuvių mokykloje

Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centro Komisija pasitarusi su organizacijų atstovais rengia labai gražų

Išeivių Dienos minėjimą

Su puikia programa: Menas—Dainos ir kvartetai p. J. Stankūnui diriguojant, p. Kazio Pranaičio vedamos «Luzo—Cruzeiro do Sul» dūdų orkestras, prakalbos ir deklamacijos. Programos tvarka: a) Dūdu orkestro maršas, b) Atidarymo kalba, c) Išeivių Daina (choras), d) P. Konsulo kalba, e) Deklamacijos, f) kvartetai, g) Organizacijų atstovų kalbos, h) Beudras choras, i) Muzikos epizodas (Dariaus ir Girėno žygis), j) Uždarymo kalba, k) Tautos Himnas, l) Orkestro maršas. Laikė pertraukos gros dūdų orkestras. Įėjimas visiems laisvas. Visi S. Paulo lietuviai dalyvauja kuoskatingiausiai. Liepos 18 d. (sekmadienį) 3 val. p. p. Išeivių Dienos minėjime Mokos lietuvių mokykloje.

IŠEIVIŲ DIENOS RĖNGEJAI.

lankstydamą sprando nė stuburo. Ji ir toliau lks laisva pašalinių įtakų, nės LAISVAM LIETUVIUI TIK—LAISVA SPAUDA!

TYIŪS KŪLTUROS DARBININKAI

Zinau aš, drauge, pasaulį dįdį
Pasaulį šviesų, pasaulį tyrą
Lyg ankstų rytą, kai gėlės žydi
O skaidrios rasos nuo lapų byra...

Kasdienį pareiža ir juodos duonos pluta anaipol nepatinka žmogaus. Dažnai jo dvasia trokšta pakilti aukščiau gyvenimo mizerijos — į šviesesni, gražesnį pasaulį. Jis bent valandėlei nori atsikvėpti padangių oru, pasvajoti kalnų viršūnėse su arais.

Niekas kitas, tik religija ir menas prisega sielą tuos sparnus, kurie ją pa kelia aukštyn nuo žemės. Lietuviškoji daina užbaria širdį ir priverčia ją džiaugtis ar liūsti, verkėti ar ilgėtis, užmiršti valandėlei pasaulį ir save. Ji gundo mus pasapuoti praeties sapną, laimingas jaunystės dienas, tėviškes laukų rėmunes, pavasarį gimtines sode, pasaką apie laumes ir karalaitę marių dugne, kurią mums pasakojo motina prie lošio. Daina—mūsų dvasios šviesioji aušra ir mūsų širdies tyrasis spindulys. Ir tol Brazilijos lietuvis nebus apleistas vienišas, kol jis dar nebus užmiršęs tėviškes dainų. Kaip uždaryta narvė sniegena savo čiulbėjimu nūrų kambarelį paverčia žydineiu sodu, taip ir lietuviška daina, kuri plaukia iš lietuviškos krūtines, priverčia sunkaus gyvenimo akmenis rožėmis pražysti...

Kur lietuvis bebūtų, visur jis dainuoja. Su kuo jis besusitiktų — visi stebisi jo dainos žavingumu. Gražu, kai dainuoja vienas; kurkas įspūdingiau, kai suskamba daugelio sutartinė.

Be galo dįjugu konstatuoti, kad Brazilijos lietuvių jaunimas neužslepino lietuviškos dainos, ir neleido jai sunykti Pietų saulės kaitroje. Dar daugiau: šioje srityje jis net pralenkė nevieno Lietuvos kampelio savo jaunuosius draugas. Čia reikija ypatingai pabrėžti didelį Mokos Viltininkų choro pasiaukojimą ir mellė lietuviškai dainai. Šis choras jau senai žengia mono kelias

vienu vienas—niekeno nepasiekiamas, niekeno nepralenkiamas. Jis—visos kolonijos pažiba!

Paskutinju metu Mokos Viltininkai, tiesiog ėmė braute brautis į lietuviškos visuomenės eyles, yeltui rengdami įvairiose miesto dalyse sekmadieniais koncertus. Tiek meniniu dalykų atlikimu, tiek ir reiškiamu lietuvių susidomėjimu šis choras žengia iš laimėjimo į laimėjimą. Čia nesiimsim vertinti jo koncertų. Keno dvasia neapsa manojusi, taš atėjęs pats pasiklausio. Tiek tepažymėsim, kad jis įmasi ir sekmingai atlieka garsiųjų Beethoveno, Wito ir k. kompozicijas. Tai pasaulinio garso vardai. Gi sekmadieniais, kai šis choras gieda Sv. Antano do Pary bažnyčioje, prisirenka iš arti ir iš toli pilna didžiulė matrica muzikos mėgėjų svetimtaucių pasiklausyti lietuvių giesmės.

P. J. Stankūnui, didžiū atsidėjimu ir visa lietuviškos dainos ir giesmės meile chorui vadovaujančiam, p. p. choro ristaus, iš sunkaus darbo grįžus aukojantiems brangias savo poilsio valandas menui ir kolonijai, oriklauso visų lietuvių gilus dėkingumas ir pagarba.

Tegul skamba lietuviška daina ir teseka mūsų Tėviškes lygumų pasakas tol, kol plaka čia bent viena lietuviška širdis — amžinai!

KORSP.

Parsiduoda sklypas

Ant Alto da Mooca, netoli prie rua da Mooca, parsiduoda kampiais; prie aikštės, žemės sklypas labai geromis sąlygomis. Kreiptis: Rua da Mooca, 309 kiekvieną dieną be sekmadienių ir rua Canindė 110.

PARSIDUODA 3 SKLYPAI ŽEMĖS

po 10x45 metr. ant rua Florianopolis, 84. Tejrautis Rua Mendes Junior 681, Braz.

Tamsta žinai, ko kiti nežino. Pasakyk ir jiems: «šviesa» — rimčiausias lietuvių laikraštis!

Ar visi žinot, kad

Mokos Viltiečių rudens sezono š. m. liepos mėn. 25 d. tuoj po pamaldų Sv. Antano do Pauli šventinėje salėje įvyks ketvirtasis meno

SPEKTAKLIS

Programoj: 1. choras su lietuvių tradicinės meno dainos. 2. kamerinius muzikos orkestrus, populiuresnių autorių atpusai. Spektaklio ansambly dalyvauja šventimtaucių muzikos studentai—auklėtinai.

Įėjimas visiems laisvas, be bilietų. Renkamos aukos. Lietuviai (š. m. Nepralauk) šios putkios progos savo sielą muzika ir daina.

Pranešime, kad šio sezono penktasis spektaklis įvyks š. m. rugpjūto mėn. 1 d. Mokos mokykloje.

VALDYBA.

VAISTINĖ PASSERINI

REKOMENDUOTINA VISIEMS LIETUVIAMS VAISTINĖ

Patarnavimas sąžiningas ir patikimas. Ivairus pasirinkimas vietinių ir užsieninių vaistų bei kosmetikos dalykų.

GALIMA KREIPTIS IR NAKTĮ.

Rua Silva Pinto 263 :: Phone 5-3584

Lietuvi Katalike!

AR JAU ESI BENDRUOMENĖS NARYS?

Jeigu ne, tai nieko nelaukdamas atlik šią savo pareigą įrašyti Bendruomenės narius. Tai gali padaryti kiekvieną šventadienį, po pamaldų, pas lietuvių kolonijos kunigus. Nario mokesnis — kas mėnuo po vieną milreisą ir vienas milreisas įrašų.